

Eesti mesilates kasutatavad tarud ja mesindusinventar

Kokkuvõte Tõnu Rosenfeldti loengust Põltsamaa mesinike õppepäeval 26.aprillil 2008.a., PR-4-1.5-37

Mesinduspäev toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Mesindusloengus esitatud materjal jagunes järgmiste alateemade vahel:

1. Eestis kasutatavad tarud nende plussid ja miinused
2. Mesinduses kasutatav roostevaba tehnika ja nõuded soetatud seadmetele
3. Sertifikaadid ja mida nad peavad sisaldama
4. Käsi- ja elektrilised vurrid

1. Eestis kasutatavad tarud nende plussid ja miinused

Korpustaru

Eestis on kasutusel põhiliselt kahte tüüpi korpustarusid. Esiteks polüsteroolist pressitud tarud ja teiseks polüsteroolist tädisega soome papist kattega tarud, mida valmistatakse kohapeal. Polüsteroolist tarud on hinna poolest kindlasti odavamad kui kohapeal valmistatavad tarud. Samas on viimased kindlasti vastupidavamad. Hinnavahe ei ole kahel korpustaru tüübil väga suur. Samas on kohapeal valmistatav taru palju vastupidavam, mis kaalub üles ka väheke kõrgema hinna. Kohapeal valmistatava taru eeliseks on ka see, et neid on võimalik valmistada vastavalt mesiniku soovile. Võimalik on varieerida raamide arvu ja mõõtusi. Eestis valmistatavates korpustarudes on enamasti kasutatud ka kodumaist materjali.

Lamavtaru

Rohkem kui 60% mesinikest kasutab traditsioonilist eesti taru (lamavtaru), mida on kasutatud siinmail juba enam kui sada aastat ja ilmselt kasutatakse veel kaua. Kuigi tarude suurus ja väliskuju on muutunud, on mesindamine Eestis siiski käinud põlvest-põlve ikka just nende tarude varal. Mesindamine nendes tarudes on küll natuke erinev korpustarudes mesindamisest, kuid põhilised võtted on ikka sarnased.

Kui rääkida lamavtaru plussidest ja miinustest võrreldes korpustaruga, siis suurimaks miinuseks on kindlasti tema kaal ja suurem töömaht. Sama koguse mee tootmiseks läheb lamavtarus rohkem aega kui korpustarus. Kevadine taru puhastamine on lamavtaru puhul kindlasti tömahukam. Lamavtaru plussideks on pikem eluiga, samuti on lamavtaru sobivam emade kasvatuseks.

2. Mesinduses kasutatav roostevaba inventar ja nõuded soetatud seadmetele

Kasutatav kaasaegne meekäitluse inventar peab kindlasti olema valmistatud roostevabast materjalist. Eriti oluline on see meevurride puhul, kuna sellega puutub mesi kõige rohkem kokku. Praktiselt 10 aastat on Eestis müüdud Itaalias valmistatud mesindusinventari, mis vastab kõigile Euroopa Liidu nõuetele. Pakutakse kõikvõimaliku mesindustehnikat ja seadmeid alustades roostevabast terasest kärjetraadist ja lõpetades meevillimiseseadmetega. Kõiki neid tooteid on juba aastaid müüdud Euroopa turul ja viimased 10 aastat on need saadaval ka Eestis.

3. Sertifikaadid ja mida nad peavad sisaldama

Mesindustehnikat ostes küsige kindlasti müüjalt ka sertifikaati selle kohta, et antud toode vastab Euroopa Liidu tingimustele ja on sobiv toiduainete käitlemiseks. Sertifikaadile peaks kindlasti olema märgitud ka tootjapoolne garantii. Samasugune dokument peab olema nii vurridel, meenõudel, -sõeladel ja teistel roostevabast materjalist meekäitlus seadmetel. Kindlasti küsige ka eestikeelset tõlget dokumentidest.

4. Käsivurrid ja elektrilised vurrid

Vurri valikul tuleks kindlasti arvestada mesila suurusega ning toodetava mee hulgaga. Samuti tuleks arvestada, kui palju aega olete nõus meetootmisel vurritamisele ja lõpptöötlusele kulutama. Siinkohal ei ole reegel, et 1 kuni 5 perega mesinikul ei oleks otstarbekas osta elektrilist vurri.

Kaasaegsetel vurridel kasutatakse hulgaliselt elektroonikat ja seetõttu on nad küllalt tundlikud elektripinge muutustele, s.t. ettevaatlik peaks olema äikese ajal. Kindlasti peaks vurri vooluvõrgust eemaldama ka siis, kui vurr on välja lülitatud. Vurrid, mis on varustatud käsiajamiga, on kahe-, kolme- ja nelja-raamilised. 2-raamised vurre on Eestis müügil kahte tüüpi. Mugavam variant neist on vurr koos sõela ja kogumisnõuga. Nüüdseks on saadaval ka 3-raamised vurre koos sõela ja meenõuga. 2- raamistel vurridel on ajami hammasrattad valmistatud metallist või vastupidavast plastist. 3-ja 4- raamised vurrid on varustatud metallist tiguajamiga hammasrattastega. Vurride ajamid on ohutuse mõttes varustatud vabajooksu ajamiga, s.t. kui väntamise lõpetad ja koheselt vändast lahti ei lase, lülitab vurr end vabajooksule ja pöörleb kuni seiskumiseni. Ohutustehniliselt on elektrilistel vurridel kaane lukustus, mis võimaldab vurri kaasi avada 15 sekundi pärast, peale vurri täielikku seiskumist.

Meenõud

Roostevabasid meenõusid pakutakse praegu kaubanduses alates 30 kg mahutavusega kuni 2000 kg mahutavusega nõudeni.